

Buzdağımız büyüyor mu?¹

Kübra Bolay Özemre

5 Mart tarihinde ikinci kez düzenlenen Eğitimde Sistem Düşüncesi uygulamaları deneyim paylaşımı sempozyumuna dinleyici olarak katıldım.

Eğitimle ilişkim, uzun yıllar öğrenci olarak, bir dönem öğretmen olarak, ama en çok da profesyonel ve günlük hayatın içinde, hepimiz için geçerli olan, “eğitimin sonuçları” diyebileceğim karşılaşmalar ve deneyimler üzerinden tarif edilebilir. Ebeveyn ve veli kimliğim tüm bunların yanında tali kalır.

Bu yılın programını gördüğümde, gerçekten heyecanlandım. Paylaşılacak ne çok şey programa girmişti. Geçen yıla göre ciddi bir sıçrama vardı.

Sergileme alanındaki posterler, üzerinde çalışılmış olan konular, yapılmış tartışmalar çok çeşitli ve ilgi çekiciydi. Sadece o alanda şöylece bir dolaşmak bile müthiş bir panayırda olduğumu hissettirdi.

Dinlediğim sunumlarda, uygulayıcıların Sistem Düşüncesi araçlarının katkısıyla, öğrenenlerin kavrama, birbiri ile ilişkili gibi görünmeyenler arasındaki ilişkileri görebilme, tüm bu tartışmalardan soyutladıkları bilgi ile başka dinamikleri anlama ve açıklama becerilerindeki gelişim konusunda verdikleri örnekler çok çarpıcıydı. Hatta yıllardır bu işleri yapmakta olan kişilerin aynı yaş grubunda, aynı hikâyeden yola çıkarak başlattıkları tartışmalarda, bu defa ESD yöntemleri sayesinde, bambaşka tartışmaları daha kolaylıkla yapabildiklerini gözleri parlayarak anlatmaları, seslerindeki heyecan tüm günün en etkileyici anıydı.

Velilere yönelik bilgilendirme seanslarının da yaratılmaya çalışılan ivmenin çok hayati bir parçası olduğunu gözlemledim.

Oturum aralarında, kulak misafiri olduğum konuşmalar, ortak bir dilin oluşmakta olduğunun göstergesiydi.

Bir kenarda durmuş, olup biteni uzaktan izlerken, bundan yıllar sonra şöyle bir hikâye anlatıldığını hayal ettim.

— Biliyor musun, biz şimdi konuşurken, stok diyoruz, akış diyoruz, burada başka değişkenler de var diyoruz, baktık derdimizi anlatamadık bir diyagram çiziyoruz, karşımızdaki diyor ki yok öyle değil, bence böyle, buyurun bu da benim diyagramım, çok doğal yani..

— Evet, ne var bunda?..

¹ Eğitimde Sistem Düşüncesi Haber Bültenin 12. sayısında (Mart 2016) yayımlanmıştır.

— Bütün bu dediklerim buzdağının görünen tarafı. Ama buzdağının altına bir bakalım: Seneler önce bu kelimelerle kavramlarla konuşan sadece 2-3 kişi varmış.

— Yok artık.

— Aynen öyle. Zamanla artmış.

— E ne olmuş da artmış peki?

— Bence şöyle olmuş: Önce zamanla bu konuda çalışan insan stoğu artmış. Birileri bu konuda okumuş, çalışmış, araştırmış. Çok etkilenmiş. Düşünmenin yöntemini, zaten bildiğimizi, klasik öğrenme yöntemleri bize bu bilgiyi unutturmadan, eğitim yöntemlerine dâhil edebilirsek müthiş bir iş yapmış oluruz diye inanmışlar. Ufak ufak da olsa büyürüz diye düşünmüşler. Bilenler, diğerlerine anlatmış, birlikte öğrenmişler. Uygulayanlar, ne kadar etkili olduğunu gördükçe, daha da çok uygulamışlar, daha da çok öğretmene daha da çok öğrenciye anlatmışlar. Davranış pekişmiş ve basbayağı bulaştırmışlar. Hem uygulayıcı hem de öğrenen stokları artmış. Gönüllüler, kurumlar derken zamanla, bütün bunlar günlük dilin bir parçası, zihninin doğal bir ifadesi haline gelmiş.

— Güzel hikâye. Ama bence başka değişkenler de var, başka stoklar ve başka akışlar. Sen anlatırken düşündüm, bu insanlar neden bu işe bu kadar kafayı takmışlar ve nasıl bu kadar inanmışlar? Orada hangi dinamikler çalışmış? Nedir mesela bir grup insanı bir amacın etrafında toplanmaya ve çabalamaya iten şey?

.....

Hayali bile güzel. Ve bundan 3-4 yıl öncesine kıyasla diyebilirim ki hiç de uzak değil.

İnanan, ısrar eden ve emek veren herkesin eline sağlık.